

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης
Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Υλοποίησης

Βρυξέλλες,

Αγαπητή κυρία Δούρου

Θέμα: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Αττικής για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020

Καταρχήν, παρακαλώ επιτρέψτε μου να σας συγχαρώ για την εκλογή σας στο αξίωμα της Περιφερειάρχη Αττικής.

Η Περιφέρεια Αττικής αντιμετωπίζει πολλά σοβαρά κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα και, όπως έχετε ήδη επισημάνει στην επιστολή σας προς τον Επίτροπο Hahn, η βέλτιστη και έγκαιρη αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 είναι καίριας σημασίας στο να βοηθήσει την περιφέρεια να ξεπεράσει τις πολλές δυσκολίες. Οι περιφερειακές αρχές υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Αττικής έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο τόσο κατά τη φάση προγραμματισμού όσο και κατά τη φάση υλοποίησης της νέας περιόδου.

Θα ήθελα να τονίσω ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να επιτευχθεί ταχεία έγκριση ενός προγράμματος υψηλής ποιότητας. Οι δημόσιοι πόροι είναι περιορισμένοι και θα πρέπει να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου το πρόγραμμα να θέτει το σωστό πλαίσιο για επενδύσεις κατά τα επόμενα επτά χρόνια. Το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα της Αττικής πρέπει να αποτελέσει εμβληματικό πρόγραμμα δεδομένης της σημασίας της περιφέρειας και του μεγάλου προϋπολογισμού που διατίθεται για αυτή. Η Αττική είναι η περιφέρεια όπου παράγεται το 48% του ΑΕΠ της Ελλάδας, και, δεδομένης της συγκέντρωσης πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και παραγωγικών υποδομών στην περιοχή, είναι σε θέση να αξιοποιήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία για την αναδιάρθρωση της παραγωγικής της βάσης και την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής συνοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο, η επανεξέταση και η εκ νέου υποβολή του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος είναι υψίστης σημασίας. Χωρίς σε καμία περίπτωση να διακυβεύεται η ποιότητα, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε το πρόγραμμα να εγκριθεί το αργότερο στις αρχές του επόμενου έτους, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό του 2014, απευθείας ή μέσω μεταφοράς τους το 2015. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το αναθεωρημένο πρόγραμμα θα πρέπει να υποβληθεί έως τις 17 Νοεμβρίου. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής έχει οργανώσει μια αποστολή στην Αθήνα για την εβδομάδα που

αρχίζει στις 10 Νοεμβρίου, όπου, σε σειρά συναντήσεων με όλες τις περιφερειακές αρχές, θα εξεταστεί η αναθεώρηση των προγραμμάτων που θα παρασχεθεί κάθε δυνατή βοήθεια προκειμένου να διασφαλιστεί η αναγκαία ποιότητα και η επίτευξη απτών αποτελεσμάτων.

Έχετε ήδη λάβει τον Οκτώβριο τις παρατηρήσεις της Επιτροπής σχετικά με το επιχειρησιακό πρόγραμμα που υποβλήθηκε τον Ιούλιο του 2014. Όσον αφορά τη διάθεση των πόρων, η ανάγκη για ιεράρχηση είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Διαπιστώνοντας πώς τα κεφάλαια είναι μικρότερα σε αξία ενώ οι ανάγκες εντείνονται, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη προτεραιοποίησης με βάση τον στρατηγικό σχεδιασμό και τις σοβαρότερες προκλήσεις που έχει προσδιορίσει η Περιφέρεια Αττικής. Το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί με παρουσίαση των βέλτιστων λύσεων. Το επιχειρηματικό περιβάλλον έχει επιδεινωθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης, ιδίως για τις ΜΜΕ. Η ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας καθώς και η δημιουργία δεσμών μεταξύ έρευνας και επιχειρήσεων αποτελούν προτεραιότητες για την περιφέρεια. Η κατανομή των πόρων του ΕΠ για τον Θεματικό Στόχο 1 μπορεί να μην επαρκεί για την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων. Η κατανομή πόρων στους Θεματικούς Στόχους 1 έως 3 είναι περιορισμένη και απαιτείται μια σαφέστερη εικόνα για να αιτιολογήσει και να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο θα υποστηριχθούν οι περιφερειακές προκλήσεις και η έξυπνη στρατηγική εξειδίκευσης κατά τρόπο συμπληρωματικό, ανά Θεματικό ΕΠ.

Η κοινωνική κατάσταση περιγράφεται και είναι κρίσιμη. Η στρατηγική και η χαρτογράφηση των αναγκών πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να υπάρξουν στοχευμένες παρεμβάσεις με το μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο. Υφίσταται ανάγκη περαιτέρω εξορθολογισμού των επενδυτικών προτεραιοτήτων και ειδικών στόχων για την αποτροπή αλληλεπικαλύψεων και επαναλήψεων οι οποίες μπορεί να εντείνουν τα υφιστάμενα διοικητικά κωλύματα και να μειώσουν την αποτελεσματικότητα της χρήσης των ΕΔΕΤ, λόγω της έλλειψης οικονομικών κλίμακας και της κρίσιμης μάζας. Ο εξορθολογισμός αυτός θα πρέπει επίσης να βασιζέται στην τήρηση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων.

Τα ζητήματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια τονίζονται ιδιαίτερα στα εν λόγω σχόλια. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής είναι εξαιρετικά ανήσυχες για την τρέχουσα κατάσταση στην Αττική όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων. Ακόμη και αν η περιφέρεια εξακολουθεί να έχει σε λειτουργία μόνο δύο μικρούς παράνομους χώρους ταφής αποβλήτων (στα νησιά), παραμένει ανησυχητικά εξαρτώμενη κατά μεγάλο βαθμό σε έναν νόμιμο χώρο ταφής αποβλήτων, αυτόν της Φυλής, ως μέρος μίας ολοκληρωμένης εγκατάστασης διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Χαιρετίζουμε τη δέσμευσή σας για βελτίωση του τρόπου χωριστής συλλογής στην πηγή και της ανακύκλωσης των αποβλήτων στην Αττική, και θεωρούμε ότι αυτό θα αποτελούσε ένα χρήσιμο βήμα που θα συνέβαλε στην επίτευξη των συνολικών στόχων ανακύκλωσης στην Ελλάδα βάσει της οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα. Ωστόσο, θεωρούμε ότι αυτό πρέπει να γίνει παράλληλα με την ανάπτυξη μέτρων που θα έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι η ικανότητα διαχείρισης των υπολειμματικών αποβλήτων στην Περιφέρεια παραμένει πάντοτε επαρκής, προκειμένου να αποφευχθεί η παρανομία και η καταστροφή του περιβάλλοντος.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία από προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, η περιφέρεια παρουσιάζει αδυναμίες στην προοπτική διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Οι δράσεις που προγραμματίζονται να συγχρηματοδοτηθούν από την ΕΕ στον τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων πρέπει να είναι λεπτομερείς και ακριβείς. Ως εκ τούτου, είναι επίσης αναγκαίο να καθοριστούν οι ρυθμίσεις συντονισμού που θα βελτιστοποιήσουν τα αποτελέσματα των δράσεων. Στο παράρτημα της παρούσας επιστολής παρατίθενται περισσότερα τεχνικά σχόλια ως προς αυτό.

Υπό αυτή την έννοια, η διαμόρφωση μιας στρατηγικής για τη διαχείριση των αποβλήτων στην Περιφέρεια και η αναθεώρηση των πτυχών του επιχειρησιακού προγράμματος για τη διαχείριση των αποβλήτων στην Περιφέρεια είναι κρίσιμης σημασίας.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, καθώς και η παροχή τεχνικών συμβουλών από άλλα κράτη μέλη ή περιφέρειες μέσω της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα είναι στη διάθεσή σας για να σας υποστηρίξουν ανά πάσα στιγμή στα εν λόγω καθήκοντα.

Εκτιμώ τη σκληρή εργασία και τις προσπάθειες που καταβάλλετε εσείς προσωπικά και οι υπηρεσίες σας σε αυτή τη δύσκολη περίοδο και παραμένω στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω βοήθεια.

Με εκτίμηση,

Normunds POPENS

Παράρτημα: Τεχνικές παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων

- Η επικαιροποίηση του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με τους κανονισμούς των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, αποτελεί προϋπόθεση (εκ των προτέρων αιρεσιμότητα) για την περίοδο 2014-2020. Εάν αυτό δεν τηρηθεί, μπορεί να αντιμετωπίσετε τον κίνδυνο διακοπής της χρηματοδότησης από την ΕΕ για τις σχετικές επενδυτικές προτεραιότητες.

- Παρότι επί του παρόντος δεν υπάρχουν αξιόπιστα αριθμητικά στοιχεία ως προς τη δυνητική ικανότητα της Φυλής, ο χώρος υγειονομικής ταφής οδεύει προς κορεσμό βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα. Αν αυτός ο νόμιμος χώρος υγειονομικής ταφής, ο μεγαλύτερος στην ΕΕ, υπερβεί την ικανότητα του, τότε ο κίνδυνος περιβαλλοντικής και κοινωνικής ζημίας σε όλη την περιφέρεια θα είναι σημαντικός.

- Πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι, αν δημιουργηθούν παράνομοι χώροι ταφής απορριμάτων ως αποτέλεσμα του κορεσμού ή του κλεισίματος της Φυλής, αυτό θα οδηγήσει στην επιβολή προστίμων και θα εμπίπτει στην υπόθεση παράνομης ταφής απορριμάτων που εκτείνεται σε ολόκληρη την επικράτεια της Ελλάδας και για την οποία αναμένεται σύντομα η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

- Η εμπειρία από την υπόλοιπη ΕΕ δείχνει ότι απαιτείται αυξημένος συντονισμός μεταξύ των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών προκειμένου να διασφαλιστεί συνέπεια μεταξύ της συλλογής και της επεξεργασίας των αποβλήτων. Υπό αυτή την έννοια, μέτρα χωριστής αποκομιδής ή μέτρα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων πρέπει να λαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο (π.χ. η συλλογή πόρτα-πόρτα ή άλλα μέτρα χωριστής αποκομιδής, δημόσιες υποδομές), ενώ άλλα μέτρα, όπως οι σύγχρονες υποδομές ανακύκλωσης/κομποστοποίησης καθώς και εκστρατείες πρόληψης και ευαισθητοποίησης του κοινού είναι καλύτερο να λαμβάνονται σε περιφερειακό επίπεδο.

- Σε περίπτωση που η Περιφέρεια Αττικής αναθεωρήσει την προσέγγιση ΣΔΙΤ και την επιλογή της κατασκευής των τεσσάρων εγκαταστάσεων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, όπως έχει σχεδιαστεί, τότε θα χρειαστεί να αναθεωρήσει τον περιφερειακό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων και να προβλέψει τις κατάλληλες υποδομές και ενέργειες για την ορθή διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων στην Αττική. Αυτό θα πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη την ιεράρχηση των αποβλήτων, το εθνικό πρόγραμμα πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων.